

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Sylvy Šiškeové a soudce Ondřeje Mráky v právní věci žalobkyně: **T. J.**, zastoupené advokátkou Mgr. Zuzanou Candigliota, Burešova 615/6, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 2. 2019, čj. MPSV-2015/81659-924/11, sp. zn. SZ/MPSV-2015/81659-924, v řízení o kasačních stížnostech žalobkyně a Mgr. Zuzany Candigliota proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2021, čj. 41 A 27/2019 - 131,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost Mgr. Zuzany Candigliota **se odmítá**.
- II. Kasační stížnost žalobkyně proti výrokům I. a II. rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2021, čj. 41 A 27/2019 - 131, **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- III. Výrok III. rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2021, čj. 41 A 27/2019 - 131, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- IV. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti Mgr. Zuzany Candigliota a proti kasační stížnosti žalobkyně proti výrokům I. a II. rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2021, čj. 41 A 27/2019 - 131.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Úřad práce odňal žalobkyni příspěvek na péči s účinností od 1. 4. 2013. Žalovaný v letech 2013 a 2015 dvakrát zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí úřadu práce. Obě rozhodnutí žalovaného v letech 2014 a 2017 zrušil krajský soud. V rozsudku z roku 2017 soud uložil žalovanému vypracovat nový posudek o zdravotním stavu žalobkyně zaměřený zejména na zvládnání základních životních potřeb orientace a komunikace. Žalovaný pořídil nový posudek a odvolání žalobkyně opět zamítl.

[2] Také proti tomuto rozhodnutí žalovaného se žalobkyně bránila u krajského soudu, který žalobu tentokrát zamítl. Výrokem II. rozhodl soud o náhradě nákladů řízení a výrokem III. přiznal ustanovené zástupkyni odměnu ve výši 3 900 Kč. Žalovaný podle soudu odstranil nedostatky posudkového hodnocení; ke zjištění skutkového stavu přispěla i dvě sociální šetření. Žalobkyně trpí poruchou autistického spektra a Aspergerovým syndromem, jež se částečně projevují v poruchách sociální interakce, komunikace a chování. Neprokázalo se však, že by žalobkyně nebyla schopna zvládat základní životní potřeby orientace a komunikace (jejichž zvládnutí či nezvládnutí bylo mezi účastníky sporné).

[3] Žalobkyně (stěžovatelka) v kasační stížnosti odkázala na lékařské zprávy a další listiny, které odporují závěru, že je schopna zvládat sporné základní životní potřeby orientace a komunikace. Stěžovatelka má problémy orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a v obvyklých životních situacích. Matka musí totiž být stěžovatelce neustále k dispozici i při řešení běžných problémů, usměrňování komunikace či dodržování denního režimu. Je přitom třeba hodnotit i stěžovatelčiny reakce na nenadálé a nepředvídatelné změny, které mohou spočívat v záchvatech vulgarity a agrese. Opačný přístup by byl porušením čl. 4 odst. 1 písm. a) a b) Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením. Stěžovatelka také popsala své výhrady vůči sociálnímu šetření.

[4] Stěžovatelka napadla i výrok III. rozsudku, jímž krajský soud její ustanovené zástupkyni přiznal odměnu za zastupování před krajským soudem ve výši 3 900 Kč za tři úkony právní služby vypočtené podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif. Výše přiznané odměny však nezohledňuje náročnost kauzy. Krajský soud zástupkyni stěžovatelky nevyzval k vyčíslení nákladů řízení a určil jejich výši v souladu s advokátním tarifem. Zástupkyně stěžovatelky tak nemohla požádat o navýšení odměny podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu. Stěžovatelka nesouhlasí s hodnocením krajského soudu, podle něhož ze spisu nevyplývala časová náročnost věci.

[5] Spolu se stěžovatelkou podala stejnou kasační stížnost také její zástupkyně, advokátka Mgr. Zuzana Candigliota.

[6] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s rozsudkem krajského soudu.

[7] Pokud jde o kasační stížnost podanou advokátkou Mgr. Zuzanou Candigliota, je třeba uvést, že tato advokátka nebyla účastnicí původního řízení, v němž vystupovala v pozici ustanovené zástupkyně stěžovatelky. Soudní řád správně přitom až na výjimky vylučuje, aby kasační stížnost podala jiná osoba než účastník řízení před krajským soudem. Možnost, aby zástupce účastníka řízení podal svým jménem kasační stížnost, však mezi tyto výjimky nepatří. Kasační stížnost Mgr. Zuzany Candigliota je tedy podaná osobou k tomu zjevně neoprávněnou a NSS ji odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

[8] Kasační stížnost stěžovatelky je přípustná. Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS podle § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11 a 12).

[9] Kasační stížnost stěžovatelky proti výrokům I. a II. rozsudku krajského soudu je nepřijatelná.

pokračování

[10] Téměř všechny stěžovatelčiny kasační námitky se týkají otázky zjišťování skutkového stavu. Patří mezi ně i námitky týkající se nezohlednění lékařských zpráv či výhrady proti sociálním šetřením. NSS zdůrazňuje, že žalovaný rozhodoval o stěžovatelčině odvolání ve věci odnětí příspěvku na péči již potřeť. V posledním rozhodnutí, jež je nyní předmětem soudního přezkumu, žalovaný reagoval na výhrady krajského soudu ohledně posouzení základních životních potřeb orientace a komunikace. Žalovaný opatřil nový posudek posudkové komise, na jehož základě odvolání stěžovatelky opět zamítl.

[11] Je třeba připomenout, že je to především krajský soud, který je oproti NSS povolán zhodnotit napadené správní rozhodnutí v tzv. plné jurisdikci, včetně otázek skutkových, o nichž si sám učiní úsudek. Zásah ze strany NSS je v tomto ohledu výjimečný a omezuje se zpravidla na vady řízení a dokazování ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (rozsudky NSS ze dne 1. 3. 2017, čj. 6 As 256/2016 - 79, či ze dne 13. 5. 2020, čj. 6 Afs 7/2020 - 52). NSS má tedy v řízení o kasační stížnosti zasahovat do hodnocení skutkových otázek, které provedl krajský soud, pouze tehdy, bylo-li řízení před krajským soudem zatíženo vadou.

[12] Krajský soud dospěl k závěru, že důkazy, které stěžovatelka předložila, neprokazují, že nebyla schopna samostatně zvládat základní životní potřeby orientace a komunikace na přijatelné úrovni. Krajský soud tyto důkazy zhodnotil a dostatečně se k nim vyjádřil. Kromě toho krajský soud shledal, že žalovaný napravil pochybení, pro něž krajský soud jeho dvě předchozí rozhodnutí v této věci zrušil (bod 41 a násl. rozsudku) a celkové označil jeho lékařský posudek za přesvědčivý (bod 49 rozsudku). Plyne z něj závěr, že zdravotní stav stěžovatelky není dlouhodobě natolik nepříznivý, aby nebyla samostatně schopna zvládat základní životní potřeby orientace a komunikace v přijatelném standardu. Posouzení krajského soudu odpovídá ustálené rozhodovací praxi a NSS k němu nemá výhrady, které by odůvodnily, aby se věci sám meritorně zabýval.

[13] Kasační stížnost stěžovatelky proti výroku III. rozsudku krajského soudu je přípustná. Jelikož stěžovatelka napadla přípustnou kasační stížností všechny výroky rozsudku krajského soudu, není kasační stížnost proti výroku, jímž soud určil odměnu ustanovené zástupkyně, nepřipustná ve smyslu § 104 odst. 2 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 6. 2010, čj. 7 Afs 1/2007 - 64, čj. 2116/2010 Sb. NSS). NSS upozorňuje na to, že rozsudek krajského soudu přezkoumává podle skutkového a právního stavu ke dni jeho vydání. Nemůže tedy přihlídnout k obsahu korespondence, kterou vedla zástupkyně stěžovatelky s krajským soudem po vydání napadeného rozsudku; na té přitom stojí podstatná část kasační argumentace.

[14] NSS však shledal dílčí pochybení krajského soudu, k němuž je ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s. povinen přihlídnout z úřední povinnosti. Ze zvukového záznamu z jednání konaného dne 28. 4. 2021 plyne, že krajský soud vyzval zástupce stěžovatelky (namísto ustanovené zástupkyně se jednání účastnil advokátní koncipient), aby přednesl závěrečný návrh včetně vyčíslení nákladů řízení. K otázce nákladů řízení zástupce stěžovatelky uvedl, že je soudu vyčíslí ve lhůtě tří dnů. Krajský soud však při vyhlášení rozsudku, jež se konalo ve stejný den, tento požadavek nezohlednil a o odměně ustanovené zástupkyně rozhodl na základě obsahu soudního spisu. Prohlášením zástupce stěžovatelky se přitom nijak nezabýval. Tím, že krajský soud nereagoval na sdělení o dodatečném vyčíslení nákladů řízení (které je v řízeních před správními, ale i obecnými soudy běžné), zatížil rozhodnutí o odměně ustanovené zástupkyně vadou, jež mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí. Proto NSS výrok III. rozsudku krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm krajský soud umožní ustanovené zástupkyni vyčísřit svou odměnu a znovu o ní rozhodne. NSS zdůrazňuje, že tímto rozhodnutím nijak nepředjímá, jak krajský soud o odměně ustanovené zástupkyně rozhodne.

[15] Kasační stížnost Mgr. Zuzany Candigliota odmítl NSS jako nepřijatelnou. V takovém případě nemá žádný z účastníků nárok na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[16] Kasační stížnost stěžovatelky odmítl NSS pro nepřijatelnost (§ 104a s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti stěžovatelky rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51 až 53). Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovaný nemá podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti stěžovatelky proti výroku III. rozsudku krajského soudu, včetně odměny ustanovené zástupkyně za řízení o kasační stížnosti, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. června 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu